

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENECC

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Lažnivi odrešitelji

Postavimo se na stališče človeka ali stranke oziroma vseh tistih, ki simpatizirajo s sovjetskimi režimom, ne zato, ker bi bili sami komunisti ali boljševiki po svojem političnem prepričanju in socialnem programu, marveč zato, ker so si od sodobne Rusije, ki je pomnila večstoletno carsko trinošstvo, obetali revolucijo vsega sveta v novo dobo socialnega in moralnega preporoda človeštva. Mesijansko kraljestvo čim večjega blagostanja vseh, v popolni enakosti in bratski vzajemnosti živeti bi moralo novega človeka, ki se bo v takem družabnem redu povzdignil tudi do najvišje etične stopnje — tako so verovali prijatelji boljševizma, ki so ga gledali skozi prizmo svojega vseslavjanskega navdušenja in so bili prepričani, da bodo Ljenu in njegovi prijatelji kar nehoté v poletu ruske duše uresničili sanje največjih ruskih pisateljev, vidov in učnikov. Marksistični program se jim je zdel le nekaka prehodna stopnja, ki jo bodo boljševiški vodje sami premagali na poti do nove resnične demokratične vladavine, v kateri se bo gnili zapad obnovili v luči človečanskih načel, ki so nam zasijali iz matuške Rusije: ex Oriente lux, tako se je glasil iz teh vrst vzklik radostnega navdušenja po oktobrski revoluciji pred dvajsetimi leti. Mož, v katerem so videli tistega, ki bo rusko revolucijo počlovečil, potem ko bo v pozitivnem delu pomiril valove njenega prvotnega zagona, in ki bo posledje pomagal v duhu nove demokracije obnoviti ves svet, je tovariš Stalin. Postavimo se torej na stališče teh simpatizerjev sovjetske Rusije in skušajmo doumeti čustva, ki morajo danes prijatelje boljševiške revolucije obhajati spričo moskovskega procesa.

Po dvajsetih letih skupnega delovanja v boljševiški vladavini je Stalin postavil na obtožni klop, s katere vodi pot samo na morišče, najvidnejše začetnike oktobrske revolucije, tiste, ki so stali vsi na poveljniškem mostu ruske državne ladje in so skupaj z njim gradili stavbo sovjetskega režima tako v ideološkem oziru kakor na praktičnem področju. Potem ko se je s pomočjo dveh prejšnjih procesov iznebil Zinovjeva, Kameneva, Pjatakova, Radeka in dvajsetice drugih komunističnih prvakov, je Stalin sedaj sklenil spraviti s poti prvo, najboljšo garnituro boljševizma, ki je Ljenu pomagala strmoglaviti carizem. In dočim je pustil maršala Tuhačevskega, admirala Orlova in podadmirala Šiškova ter njihove prijatelje ustreliti po tajnem sodišču, je sedaj svoje prve tovariše v borbi za proletarsko državo eden in dvajset po številu, pustil soditi pred avditorijem vsega sveta. Buharin ni bil samo prvi in najavtoritativnejši teoretik ruskega komunizma, marveč bi bil postal tudi vodja ruske države, če ne bi bil Stalin preprečil izvršitve Ljenurove oporoke. Rikov je bil svojčas ministrski predsednik sovjetske Unije, Rakovskega je ves svet smatral za najboljšega diplomatskega predstavnika sovjetrov, ki mu gre največ zaslug za pakt s Francijo in ČSR, prav tako je slovel poslanik Krestinski, Jagoda pa je bil desna roka Stalina, ki mu je s skoraj nemejenjo polnomočjo zaupal nadzorstvo nad notranjim političnim položajem in razpoloženjem sovjetske Rusije, od katerega je v toliki meri odvisna varnost in mir države. Rosenholz je dolga leta vse od začetka vodil zunanjo trgovino sovjetske Unije, Grinko je bil minister za finance, Hodžajev pa predsednik uzbeške republike, ki se je sama pred dvajsetimi leti podala pod varstvo USSR, da bi bila članica velike svetovne socialistične unije vsega sveta. Poleg teh pa so sedeli na zatožni klopi najuglednejši zdravniki sovjetske Rusije, med njimi eden prvih specialistov medicinske vede na svetu, obtoženi, da so poleg dveh političnih prvakov režima zastupili oziroma vedoma in namenoma z zdravilnimi metodami, ki so morale povzročiti smrt, spravili s poti njihovi zdravniki skrb in negi zaupnega pisatelja Gorkega in njegovega sina!

Če je taka obdolžitev znanstvenikov strahotna, pa niso nič manj sramotni zločini, katerih so bili obtoženi politični delavci, ki jim je Stalin namenil krogo v hrbet. Vsi, neizvzemši Buharina, so morali dati odgovor za veleizdajo, češ, da so se zarotili zoper državo, da bi strmoglavili njeno vrhovno vodstvo in obstoječi politični sistem ter socialni red, in sicer s pomočjo tujih velesil, katerim so nameravali odstopiti velik del ruskega teritorija na zapadu, jugu, v osrednji Aziji in na Daljnem vzhodu. Niso se pomišljali dati zunanjim sovražnikom USSR zaupna obvestila ter sklepiti dogovore z inozemskimi vojaškimi in civilnimi špijoni, kakor se tudi niso ustrašili pred sabotažnimi in terorističnimi zločini v državi sami, da bi oslabil njene finance, razrušili promet in motili proizvodnjo najbolj potrebnih produktov za prehrano. Če vsemu temu dodamo še zločine, ki jih je Stalin naprtil v prejšnjih procesih vrhovnemu šefu generalnega štaba rdeče armade in brodivja ter celi vrsti njenih poveljnikov, ki so vsi morali v smrt kot izdajalci, ki so se zvezali za slučaj notranje revolucije z zunanjimi sovražnikom, da njegovim armadam odpro vrata v Rusijo — potem je slika šele kolikor (Nadaljevanje na II. strani.)

Austrija hitlerjevska

Schuschnigg je na nemški ultimatu odstopil

Nemška vojska počasi zaseda Avstrijo

Dunaj, 11. marca. TG. Avstrijski zvezni kancler dr. Schuschnigg je ob 19.30 odstopil. Za ta korak se je moral odločiti na pritisk nemške vlade, ki je ultimativno zahtevala njegov odstop, ker bi v nasprotnem primeru nemške čete morale vkorakati v Avstrijo. Schuschnigg je ta svoj sklep oznanil po radiu in je bilo istočasno sporočeno javnosti, da vodi do nadaljnjega kanclerskega posla notranji minister Seyss-Inquart, ki da bo po radiu sporočil avstrijskemu ljudstvu navodila za nadaljnje zadržanje.

Kratek potek današnjih dogodkov (o katerih poročamo na drugem mestu bolj obširno, op. uredništva) je bil sledeč: Nemška vlada je sporočila na Dunaj željo, da mora biti nedeljski plebiscit tajen. Avstrijska vlada je to takoj sprejela. Berlin je eno uro kasneje zahteval, naj se plebiscit odloži na nedoločen čas. Avstrijska vlada je tudi ta pogoj takoj sprejela. Nekaj časa nato je nemško veleposlaništvo na Dunaju sporočilo avstrijski vladi, da tudi ta pogoj ni zadosten in da zahteva Berlin, da mora Schuschnigg odločiti kanclerstvo do 5. ure popoldne, v nasprotnem primeru da bi nemške čete prekorale mejo. Nadalje je Berlin zahteval, da se sestavi vlada, v kateri bodo imeli hitlerjevi večino, in tretjič, da mora avstrijska vlada takoj dovoliti članom avstrijske legije, da se smejo vrniti v Avstrijo. Schuschnigg je s temi novimi ultimativnimi pogoji odšel k predsedniku republike Miklasu, ki pogojev ni sprejel, toda je istočasno izdal naredbo, da avstrijska vojska in orožništvo ne sme delati nikakih ovir nemški vojski, če bi vkorakala v Avstrijo. Isto navodilo so dobile politične oblasti. Takoj nato je prišlo iz nemškega poslanstva poročilo, da je ultimatu podaljšano do 19.30 in se je kancler Schuschnigg v tem času odločil, da odstopi.

Potek dogodkov

Dogodki tega v avstrijski povojni zgodovini najusodnejšega dne so se ves dan razvijali zelo dramatično. Avstrijska vlada je bila danes ves dan zbrana in posebno notranji minister Seyss-Inquart se je trudil najprej v smeri, naj avstrijski kancler dr. Schuschnigg odgodi plebiscit, ki ga je napovedal za nedeljo. Toda po vseh, ki so se razširile okrog popoldneva, se je dr. Schuschnigg še dobro držal in ni nameraval popustiti niti v tem vprašanju. Avstrijska vlada pa je po nekaterih vesteh, ki še niso potrjene, že zjutraj iz Berlina sprejela ultimatum, da mora biti nedeljsko glasovanje odloženo, da mora biti sestavljena nova vlada, v kateri bi imeli narodni socialisti večino. Tudi v vsej državni in deželni upravi bi narodni socialisti morali dobiti v roke vsa odločilna mesta. Iz Berlina je bilo že sporočeno, da poteče ultimatu ob 17. uri.

V mestu samem in v Avstriji so se vesti o ultimatu nemške vlade razširile nekoliko ob 16. uri. Nemške radijske postaje so medtem objavile, da se zbirajo ob avstrijsko-bavarski meji SA oddelki in pa motorizirani oddelki nemške armade, ki se pripravljajo, da vkorakajo v Avstrijo.

Ko so v Berlinu povpraševali o tem, ali so resnične te vesti nemških radijskih postaj, so tam izjavili, da uradni razlogi opravičujejo zbiranje nemških čet na avstrijski meji, ker je pričakovati strastnega in nemirnega razračunavanja v Avstriji. Vest, ki naj bi jo objavile nekatere nemške postaje, pa da ni resnična.

Cim bolj se je bližala usodna sedemnajsta ura, tem bolj je naraščala napetost po vsej Avstriji. Lahko se reče, da se je avstrijska vlada obupno obračala na vse strani za pojasnila, da bi zvedela, kako bodo druge države pristale na sklepe, ki se pripravljajo.

Medtem pa se je vlada pripravljala tudi sama na odpor s sredstvi, ki so kmalu morala pokazati, kako brezupen je njen položaj. Tako so opoldne objavili mobilizacijo rezervistov letnika 1915. Ves letnik bi moral jutri v vojašnico na kratke vojaške vaje. Iz Gradišanske in iz Tirolske so prepelevali vladi zveste čete na Štajersko in v Linz.

Rim naj pove ...

Avstrijska vlada je seveda najprej iskala izhoda v Rimu. Zahtevala je jasna pojasnila od rimske vlade. Iz Rima je prišel odgovor, da bi italijanska vlada morebiti bila pripravljena posredovati med Nemčijo in Avstrijo zaradi nastalega spora o glasovanju. Italijanska vlada je baje sporočila na Dunaj, da bo posredovala med Berlinom in Dunajem v tem smislu, naj se glasovanje odloži.

V tem vprašanju pa nastopa najbrž tako imenovana tragična krivda današnje avstrijske zaloge. Ko je Avstrija pristala na italijansko posredovanje, to je, da odloži glasovanje v Avstriji, je Nemčija morala svoj ultimatu z vednostjo ali s pristankom Italije razširiti tudi na zahtevo, da mora tudi kancler Schuschnigg odstopiti.

Ob 17. uri odločitev o odložitvi glasovanja še ni padla. Ob 17. uri bi tudi moral poteči ultimatu. Ob tej

uri so se nekako tudi končali v Londonu razgovori med Chamberlainom in von Ribbentropom. Po Parizu razširjenih vesteh se je Chamberlain zelo ostro izrazil proti von Ribbentropu zaradi nemškega postopanja z Avstrijo. Jasnemu mu je dal vedeti, da Anglija ni desinteresirana na dogodkih v Avstriji in srednji Evropi. Toda pri teh besedah pa se je angleška jeza najbrž tudi ustavila. Odtod naprej je Nemčija

Palača domovinske fronte gori

Dunaj, 11. marca. TG. United Press poroča, da je takoj po odstopu zveznega kanclerja Schuschnigga zaplapolala na palači kanclerja hitlerjevske zastava. Okrog poslopja pa so se začele zbirati ogromne množice ljudstva, z majhnimi hitlerjevskimi zastavami v rokah, in prepevajo hitlerjevske pesmi. Po nekaterih krajih mesta so množice začele razbijati šipe po židovskih izložbah. Zelo huren je postal položaj, ko so mlajši ljudje vdrli v poslopje osrednjega vodstva Domovinske fronte. Medtem, ko je ljudstvo spodaj okrog poslopja manifestiralo, je v prvem nadstropju nenadoma in nepričakovano izbruhnil požar. Skozi okna so švigali plameni. V kratkem času je bilo vse poslopje v ognju. Gasilec, ki so bili poklicani, sploh ni bilo mogoče prodreti do poslopja, ki bo postalo žrtev požara in bo brez dvoma zgorelo do tal.

Velike množice narodnih socialistov se zlivajo z vseh dunajskih ulic na Ring, kjer se zbirajo v velikanske sprejede in korekajo po ulicah v etrjenih vrstah z nešteti bakljami in lampiončki, na katerih so naslikani kljukasti križi. Ves Dunaj je na nogah. Kavarne so večidel zaprte. Na poslopih visi že vse polno hitlerjevskih zastav in kljukasti križi gorijo vrhu streh in po najbolj obljudenih ulicah.

Seyss-Inquart kliče nemško vojsko

Notranji minister Seyss-Inquart, ki ga je nemški kancler Hitler potrdil, da začne voditi kanclerske posle v Avstriji in nosi odgovornost za notranji red in mir v državi, je takoj storil dva važna ukrepa:

1. Brzojavno je zaprosil nemškega kanclerja Hitlerja, naj nemudoma pošlje nemško oboroženo silo v Avstrijo, ker se boji, da bo v deželi izbruhnil nered. Boji se na eni strani delavstva, ki se po industrijskih krajih zbira k oboroženemu odporu, na drugi strani pa se boji tudi izgredov, ki bi jih v prvem navdušenju lahko povzročili avstrijski narodni socialisti od veselja, da so po tolikih letih dosegli svoj cilj.

2. Pebral je po radiu kratek govor, v katerem javlja, da je kot notranji minister še vedno na poslu in da v tem svojstvu nalaga vsej avstrijski oboroženi sili, tako vojski kakor policiji in orožništvu, naj se zadrži mirno in naj se ne upira nemškim četam, ki bodo začele prihajati čez mejo v

Izvirno poročilo z Dunaja

Dunaj, 11. marca (telef.).

Član naše mariborske podružnice uredništva, ki se mu na Dunaju, nam je nocoj ob polnoči sporočil po telefonu, ki je funkcionalen brezhibno, naslednje:

Spopad v Linzu se je začel s tem, da so socialisti napadli narodne socialiste. Pri tem spopadu je bilo mnogo mrtvih. V Linzu se je tedaj pripeljal s avtomobilom neki rajhovski Nemec, kateremu so socialisti razbili vozilo. V dunajskem X. okraju so pričeli marksisti nastopati proti narodnim socialistom, ki so tudi pripravljali demonstracije. Obe stranki sta razširjali letake in obe stranki sta nastopili oboroženi. Popoldne je dobil kancler Schuschnigg od Hitlerja sporočilo, da zahteva za njegovega naslednika takega kanclerja, ki bo Hitlerju všeč. Nato je Schuschnigg odložil kanclerstvo. Vlado je prevzel nato Seyss-Inquart. Še to noč pride, vsaj tukaj zatrjujejo, na Dunaj ministrski predsednik maršal Göring. Na Dunaju so sedaj velike manifestacije narodnih socialistov. Ti hodijo po vseh ulicah in povsod zahtevajo, naj

se izobesijo zastave s kljukastim križem. Prav tako izobesajo vsi hoteli take zastave. Policija je že vsa opremljena z narodno-socialističnimi znaki, to je zlasti s kljukastim križem. Narodni socialisti so zasedli že kolodvor, magistrat in druga važna poslopja. Po posameznih avstrijskih krajih so eksekutivni odbori narodno-socialistične stranke dejansko prevzeli oblast. Dunajska klinika pa je že nocoj polna ranjencev, pri katerih je značilno to, da so vsi ranjeni s strelci v trebuh, to se pravi smrtno nevarno. To so sami marksisti in narodni socialisti. Razen spopadov med marksisti in narodnimi socialisti dosedaj drugega nasilja ni bilo. Cerkev so zaenkrat nedotaknjene. Pač pa so na nedšofskijsko palačo nalepili narodni socialisti nalepili vse polno kljukastih križev. V sprevedu koraka po dunajskih cestah pretežno mladina s kljukastimi križi, v avtomobilih pa se vozi avstrijska armada, ki je vsa opremljena s kljukastimi križi na rokavih.

Policija na ulicah drugače vzdržuje red in narodni socialisti so obzirni do tujcev.

lahko postopala v ostrejšem in širšem smislu, to je v takem smislu, ki ga je angleška neodločnost dovoljevala Nemčiji v tolikšni meri, da je na razvoj dogodkov po 17. uri morala najbrž pristati tudi Italija. Kajti po dogodkih sodeč, ki sedaj slede, Italija ni mogla ali pa ni smatrala za potrebno preprečiti Schuschniggovega padca.

Ultimatum podaljšano za 2 in pol ure

Po 17. uri se je na Dunaju zvedelo, da je nemški ultimatu podaljšano do 19.30. Kmalu po pol 6 je Schuschnigg odšel k Miklasu, da se z njim posvetuje o obsegu razširjenega nemškega ultimata, to je o prenosu vlade in o svojem odstopu. Ves čas so se posledje posveti vodili pri predsedniku Miklasu. Tako je bila ob 18.30 objavljena vest, da je nedeljsko glasovanje definitivno odloženo. Toda ta odločitev kanclerja Schuschnigga je bila že prepozna. Nadaljevati se je morala v zadnji uri od 18.30 do 19.30 ena najhujših diplomatskih borb. Začela se je borba za kanclersko mesto. Kancler Schuschnigg je še pričakoval, da bo prišla od nekega pomoči in da se bo lahko vzdržal. Položaj v vsaki minuti je moral biti dragocen.

Kako huda je morala biti ta borba, se vidi najbolj iz tega, da so ob 19 se poročali iz Prage v Pariz, da se je kancler Schuschnigg rešil in da ne bo odstopil. Obratno pa se je v istem času iz italijan. virov že moglo izvedeti, da je Schuschnigg že odstopil. Ob 19.30 je potekel rok za nemški ultimatu in ob 19.35 je Schuschnigg po radiu že lahko prečital svoje poslovilno pismo avstrijskemu narodu.

Avstrijo in jo zasedati. Narodnim socialistom in njihovim bojnim organizacijam pa nalaga dolžnost, naj prevzamejo odgovornost za vzdrževanje s pomočjo svojih SS in SA oddelkov red in mir in pomagajo policiji. V svojem proglasu poziva minister tudi avstrijsko ljudstvo, naj se nikjer ne zoperstavlja nemškim četam, naj jih mirno sprejme in naj vztraja, da bo Avstrija skozi sedanje hude dneve prišla v srenejšo bodočnost.

Ta Seyss-Inquartov poziv avstrijske radijske postaje vsake pol ure ponavljajo.

Nemške čete proti Dunaju

Medtem pa so se v večernih urah že raznesle vesti, da so nemške čete prekorale avstrijsko mejo v Vorarlbergu, pri Kufsteinu na Tirolskem, pri Salzburgu in pri Pasavi na Donavi. Gre izključno za motorizirane oddelke, ki silno hitro napredujejo. Tako so bile nemške čete ob 10. uri zvečer že najavljene pri Linzu in jih pričakujejo na Dunaju okrog polnoči, kjer jim bo hitlerjevski Dunaj priredil, kot pravijo, sprejem, kakor ga se niso nikjer niti v svoji lastni državi doživeli.

Vse inozemske poročevalne agencije Reuter, Havas, Stetani, CTK javljajo, da so nemške čete v strnjnih skupinah prekorale avstrijsko mejo v Vorarlbergu Salzburgu, Kufsteinu, Mittelwaldu in pri Pasavi. Istočasno so prešle čez avstrijsko mejo tudi čete avstrijskih legij, ki prihajajo iz avstrijskega ozemlja, ki so jih avstrijske vojske sprejeli v Kufsteinu pri Kufsteinu je prišla tudi že nemška konjenica 2000 mož. V Kufsteinu 5000 mož motorizirane pehote s tanki in protiletalskimi topovi. Pri Rosenheimu je prekorale mejo 2000 mož pehote. Pri Pasavi je šlo čez mejo 5000 mož motorizirane pehote s tanki in protiletalskimi topovi. Nemške čete bodo na Dunaju opolnoči.

Schuschnigg se poslavlja

Dunaj, 11. marca. Nocoj ob 19.45 se je na dunajskem radiu oglasil zvezni kancler Schuschnigg. Imel je naslednji govor:

»Avstrijci, Avstrijke!

Današnji dan nas je postavil pred težko in odločilno situacijo. Dobil sem od predsednika države nalog, da o teh dogodkih obvestim avstrijsko prebivalstvo.

Nemška vlada je predsedniku države Miklasu stavila kratkoročen ultimatu, da mora imenovati za zveznega kanclerja od nemške države predlagano osebnost, za člane vlade pa od nemške vlade označene osebe. V nasprotnem primeru bodo nemške čete po poteku tega roka vkorakale v Avstrijo.

Ugotavljam pred vsem svetom, da so popolnoma izmišljene vse vesti, ki so razširjene ponekod po Avstriji in po inozemstvu, češ da je v Avstriji izbruhnila revolucija, da teče kri v potokih, da vlada ni gospodar položaja in da ne more napraviti reda.

Predsednik države mi je naročil, naj sporočim vsemu prebivalstvu Avstrije, da se umikamo nasilju. Ker za nobeno ceno, tudi v tej rešni in težki uri ne, nečemo prelivati nemške krvi, smo naši oboroženi sili dali nalog, naj se za primer,

Nadaljevanje na 2. strani

Zagrebska vremenska napoved: Poslabšanje vremena.

Dunajska vremenska napoved: Negotovo in čez dan hladneje.

(Nadaljevanje s 1. strani)

da bi nemške čete res vkorakale v Avstrijo, brez odpora umakne in počaka na odločitve prihodnjih ur.

Obenem je predsednik države Miklas imenoval generalnega inspektorja vojske, pehotnega generala Silhovskega za vrhovnega poveljnika avstrijske oborožene sile. On bo izdal nadaljnja navodila vojski.

Jaz pa se ob tej uri poslavljam od avstrijskega naroda z besedami:

Bog čuvaj Avstrijo!

Godba je nato odsvirala avstrijsko državno himno »Bog ohrani, Bog obvari...«

Miklas:

„Pred Bogom: Ne!“

Dunaj, 11. marca. TG. Havas poroča, da je predsednik avstrijske zvezne države Miklas odklonil odstop zveznega kanclerja Schuschnigga in naročil vladi, naj ostane na svojem mestu in se naj nikar ne uda nemškim grožnjam. Razposlal je tudi poziv vsemu uradništvu, naj mirno ostane na svojem mestu. Ko sta nemški general Muffler, ki je na Dunaju nemški vojaški ataše, in Keppler, posebni Hitlerjev poslanec, prinesla Miklasu ultimativno zahtevo, da mora biti sestavljena takoj nova vlada brez Schuschnigga, je predsednik Miklas odgovoril, da te zahteve ne more sprejeti in da ima kot od avstrijskega ljudstva svobodno izvoljen vladar države dolžnost, za katero odgovarja samo Bogu in svoji vesti, da brani avstrijsko neodvisnost. Zaradi tega ne sme sprejeti nobenih navodil od inozemske nemške vlade. Nemški general je nato Miklasu odgovoril, da ima čas do 9. ure zvečer, da ultimatum sprejme ali ne.

Kje je Schuschnigg

O kanclerju Schuschniggu krožijo najrazličnejše vesti. Tako govorijo, da so ga narodni socialisti ujeli in ga drže zaprtega. Druge vesti pravijo, da je bil celo umorjen. Tretji govorijo, da je pobegnil iz Avstrije v letalu. Iz verodostojnega vira pa je vaš poročevalec izvedel, da je bil Schuschnigg še ob 9. uri zvečer v svojem uradu na državnem kanclerstvu, medtem ko so okrog palače rjovele tisočglave množice.

Iz Bavarske prihajajo poročila, da se valijo nepretrgano velike množice vojaštva proti avstrijski meji.

Ministri beže

Budimpešta, 11. marca. Avstrijska ministra Guido Zernatto in dr. Stockinger sta s svojima družinama pribežala na Madžarsko.

V Berlinu:

„Izdajalec Schuschnigg“

Berlin, 11. marca. TG. »United Press« poroča, da je njen dopisnik imel priložnost govoriti z verodostojno vladno osebnostjo, ki se je izrazila, da »preživljamo sedaj zelo hude ure«. »Nevržetno je,« je ta oseba nadaljevala, »da je enam izdajalec bil v stanu spraviti druga proti drugemu dva nemška prijateljska naroda. Pod veleizdajalcem je menil kanclerja Schuschnigga.

(Nadaljevanje s 1. strani.)

toliko popolna. Zakaj mi vemo, da Stalin zasleduje tudi že Vorošilova in da namerava posaditi na zatožni klop še celo vrsto generalov in diplomatov, ki jih vse dolži najpogostejših zločinov zoper lastni narod in domovino.

Pustimo na strani vprašanje, ali so obtoženci in tisti, ki jim bodo še sledili, res zagrešili vsa ta zlodejstva ali ne, ali so krivi teh deliktov ali drugih, v tisti meri, kakor jih dolži državni tožilec, ali v manjši. Tudi si lahko prihranimo vprašanje, zakaj so obtoženci od začetka vsako krivdo zanikovali, potem pa skesano priznali vse in še več. Tudi nas ne mika razglabljanje, ali imamo tu opraviti s takozvano neodgonetljivo tajnostnostjo ruske duše ali s kakšnimi skrivnostnimi sredstvi, s katerimi se lahko izvejo iz človeka resnični ali vmišljeni zločini, ali pa so mogoče delovali le znane grozovite muke azijskih rabljev — to za razmotrivanje s političnega vidika ni važno. Prijatelj boljševiške Rusije si bo moral zastaviti neizbežno alternativo. Če je vse, česar Stalin dolži prvake oktobrske revolucije, Ljeningovo staro gardo, svoje sodelavce vseh dvajset let sovjetskega režima, zraven pa najboljših strokovnjake rdeče vojske in znanstvene korifeje, potem ni mogoče noben drug zaključek, kakor ta, da so vsi poglaviti stebri ruske komunistične vladavine trhli, gnili, manjvredni subjekti brez vsake morale, ki so zmogli izdajalstva naroda, domovine, države pa najpogostejša umora, samo da si osvojijo oblast, odstranijo svoje tekmece in si zavajujejo najbolj donosna in topla mesta. Če pa jih Stalin dolži takih strahotnih zločinov po nedolžnem, potem je on prava zver v človeški podobi, najbrezobzirnejši tiran vseh vekov, čigar krvočolost obseja na norost. In kaj naj v obeh slučajih sodimo o narodu, ki vse to mirno trpi kakor čreda topih sužnjev? Kaj porečejo na to simpatizerji sovjetske vladavine, ko so sedaj izvedeli, kakšni ljudje so zasnovali in ustanovili boljševiško vladno državo, ako namreč verjamejo Stalinu. Če pa smatrajo Ljeningove prve in najzvestejše tovariše za nedolžne žrtve, kakšen pridevek zasluži Stalin, ki je dozdaj v njihovih očeh veljal za enega največjih mož zgodovine, ki mu je usoda namenila mesto in čast obnovitelja sveta s pomočjo ruskega genija? Tudi drugi veliki državniki so marsikaj zagrešili v svoje namene, toda takega moralnega pretresa, kakor ga je povzročil Stalin s temi procesi, ki so gotovo vrhunec justičnega zločina (če so obtoženci nedolžni), menda ni zagrešil še noben politik krščanske ere; bolj pošteni so bili tisti trinoči, ki so svoje žrtve brez takih juridičnih prevar dali enostavno poklati.

Pomisliati pa moramo še to, da nimamo v

V glasilo ministra Göbbelsa »Angriff« in »Börsezeitung« sta izšla dva enako usmerjena članka, v katerih primerjajo »izdajstvo kanclerja Schuschnigga« z izdajstvom avstrijskega cesarja Karla in njegove žene Zite med svetovno vojno. »Izdajalec Schuschnigg« bo imel sedaj priložnost, da zanje, kar je sejal. S tem, da je Schuschnigg odstopil, bo avstrijsko poglavje, v kolikor to tiče narodnega socializma, zaključeno. Po državi bo nastopilo popolno pomirjenje po strogo, vnaprej določenem načrtu. Policija in narodni socialisti bodo sodelovali na isti način, kot so sodelovali pri veliki narodno-socialistični revoluciji v Nemčiji.

Avstrijska armada pa bo rade volje pokorna novemu avstrijskemu kanclerju.

Ista oseba pa je dejala, da Hitler in narodni socialisti nikakor nimajo namena, priključiti Avstrijo k Nemčiji kot pokrajino. Avstrija naj ostane popolnoma neodvisna na isti način, kot je neodvisen tudi Gdansk. Toda po svoji obliki vlade in po svoji naranji organizaciji bo Avstrija podobna Nemčiji in bo v tem okviru sprejemala svoja navodila tudi od enega samega in edinega voditelja vseh Nemcev na svetu, to je Adolfa Hitlerja. Če je Schuschnigg mislil, da bo lahko s plebiscitom preprečil naravni razvoj hitlerjevstva in če je celo računl, da se bo mogel upreti z mobiliziranim letnikom 1915, se je silno motil in je to bilo dejanje človeka, ki je izgubil razsodnost.

Hitler in Göring sta se takoj po Schuschniggovem govoru dne 24. februarja sklenila, da mora biti napravljen radikalen konec avstrijskem vprašanju s tem, da Schuschnigg izgine iz avstrijske vlade.

Berlin, 11. marca. AA. Havas poroča: Sestal se je nemški tajni svet, ki je obravnaval zahtevo Seyes-Inquarta, naj vkoraka nemška vojska v Avstrijo. Iz Berlina uradno demantirajo, da bi vkorakala »Reichwehr« v Avstrijo.

In velesile?

London, 11. marca. c. V Londonu so tudi že obveščeni, da Nemčija zbira čete na bavorski meji. Angleška vlada je ves dan neprestano v stiku s poslaništvom na Dunaju in s francoskim zunanjim ministrstvom. Stalni diplomatski svetovalec sir Robert Vansittart je sprejel opoldne avstrijskega poslanika barona Frankenstein in se z njim pogovarjal nad eno uro.

Ko je bil nemški zunanji minister Ribbentrop pri angleškem zunanjem ministru lordu Halifaxu, je slednji vprašal nemškega ministra, če je nemška vlada voljna dati zagotovila, da se ne bo pod nobenim pogojem vmešavala v avstrijski plebiscit, je von Ribbentrop odgovoril, da takšnega jamstva ne more dati. Stališče nemške vlade še ni določeno. Nemčija želi, je dejal Ribbentrop, da bi z Anglijo dosegla prijateljske odnose in je pripravljena Angliji dati velike ugodnosti, ako bi se angleška vlada popolnoma odmaknila od srednje Evrope in Nemčiji prepustila, da sama uredi svoje odnose s srednjeevropskimi državami brez tujega posredovanja. Nemčija bi rada srednjeevropska vprašanja, to je svoje odnose do Avstrije in Čehoslovaške uredila prej, preden bi stopila z Anglijo v pogajanja. Toda lord Halifax je odvrnil, da se angleška vlada prej ne bo pogajala, dokler od nemške vlade nima zagotovila, da bo pustila pri miru sredjo

Pariz, 11. marca. c. V Parizu je zanimanje za vladno krizo stopilo popolnoma v ozadje. V vseh parlamentarnih krogih govore samo o dogodkih v Avstriji. O krizi se sploh ne govori. Tako je poslanski klub desnice »Alliance democratique« izglasoval resolucijo, v kateri zahteva, da naj vsi podpro enotno vlado Francozov brez ozira na osebe, ki bi bile tej vladi na čelu.

tem slučaju opravi s politiki stare šole, kapitalističnih režimov, »gnilega zapadca«, ampak z voditelji in s sistemom, ki se proglašajo za rešitelja človeštva od trinoštva, suženjstva in človeka nevrednega položaja, za preroke nove, globlje socialne morale in lepšega življenja. Niso še pretekli trije meseci, ko je bila iz Rusije po vsem svetu oznanjena parola, da Stalin pripravlja »novo in popolno demokracijo«, da ji je v Rusiji že položil temelje in da si bo iz Moskve mirno osvojila ves svet v »konstruktivnem delu« roko v roki z vsemi buržuiji, ki so dobre volje. In prijatelji ter občudovalci tega socialnega evangelija in bodoče demokracije človečanske kulture so pridno zapeli v skupnem zboru, kako da se bodo odslej vsi narodi združili v eno kolo, da pod vodstvom USSR porazijo vse trinoče, sovražnike demokracije in tlačitelje politične ter duhovne svobode. Sedaj pa so primorani ugotoviti, da so bili globoko prevarani, zakaj sistem, ki vodi v lastni državi do takih posledic, ki rušijo vsako svobodo, moralo in človečanske principe, pač ni zmožen, da bi prerajal svet v luči demokracije, humanitete in brezpogovorne pravice.

Nekateri se v svojem globokem razočaranju tolažijo, češ, vsaka revolucija je požrla svoje otroke, Stalin že ve, kaj dela; če iztrebi vse svoje nasprotnike, bo Rusija konsolidirana. Mislimo, da v tem odgovoru tiči velika samoprevara. Francoska revolucija, ki primeroma ni bila nič manj daleko in globokosežna ko ruska in je prelivala ogromne potoke krvi, se je v širih, petih letih izdivjala in pomirila, sovjetska Rusija pa še v dvajsetem letu revolucije doživlja strahoto krvoprolitja, maščevanja in preganjanja, ki še ni doseglo viška, ampak obeta postati še groznejše. To je gotovo abnormalno. Proces pa so pokazali, da opozicija ne upada, ampak da čedalje bolj raste v šir in na globoko, da se razlezuje v najrazličnejše smeri, v desničarsko in levičarsko, da je enotnost boljševizma gola utvara, ki jo diktator vzdržuje le s skrajno silo in da se v tem oziru komunistični režim prav nič ne ločuje od carskega v zadnjih desetletjih svojega razpada, ki je tudi gromadil procese na procese, ne da bi dosegel svojega cilja. Kdo naj potem verjame, da bo Stalin s potoki krvi Rusijo konsolidiral? S pomočjo ljudi, ki se že dvajset let samo prepirajo o vsaki črki svojega sistema in drug drugemu ne zaupajo ter vidijo v svojem sodelavcu opasnega tekmeča in sovražnika v borbi za oblast, ki se ga je treba čimprej iznebiti?

O zunanjepolitičnih posledicah moskovskega procesa ni treba veliko govoriti. En sam pogled v francoske liste dokazuje, kako silno je Stalin kompromitiral Rusijo, ko jo je sam postavil na sramotni oder.

Veliki boji v Španiji

Franco izvaja dobro pripravljene ofenzive

Saragosa, 11. marca. TG. »International News Service« poroča, da je nacionalistična armada generala Franca začela svojo veliko, najbolj skrbno pripravljeno splošno ofenzivo na 150 km dolgi fronti v aragonski pokrajini. Francovim četam poveljuje general Yague. Nacionalisti so na tem odseku zbrali vsaj 1500 topov in razpolagajo z velikim številom svežih in najbolj moderno opremljenih čet. V službi napadalne armade je 800 bombnikov.

Republikanske čete so lani v decembru nacionaliste potisnile iz Belchite in jih vrgle nazaj v globini kakšnih 25 do 30 km. To pokrajino s mestom istega imena hočejo sedaj nacionalisti zasesti in je to prvi cilj njihove ofenzive. Ofenziva se je začela s srditim topovskim ognjem, ki je trajal celih 48 ur. Nato so čete napadle v treh kolonah, ki jim poveljuje generali Ballina, Arana in Yague, ki je obenem tudi vrhovni poveljnik vsega odseka. Nacionalisti so na 100 km dolgi fronti vrgli republikance iz njihovih postojank ter jih ponekod pognali 20 km nazaj. Borbe so silno srdite in zelo krvave. Republikanska obramba je dobra. Toda nacionalistična navala le ni mogla

vzdržati in so Francove čete prodrle skozi republikansko obrambo kar na štirih krajih.

Salamanca, 11. marca. AA. (DNB) Po poročilu nacionalnega vrhovnega poveljništva nadaljujejo na aragonskem bojišču čete generala Franca svoje prodiranje. Nacionalne čete so povsod strle sovražni odpor in prodrle globoko v sovražne kraje. Na levem krilu Belchite so nacionalne čete pri Virgen del Pueblo naletele na močan odpor sovražnika. Nacionalne čete so z naskokom zavzele sovražne postojanke in se polastile Belchite, ki so jo bile avgusta meseca lanskega leta republikanske čete zavzele po enem tednu boja. Nacionalne čete so izkoristile nered sovražnika in so prodrle še dalje. Pri tem so zavzele mnoge vrhove in naselbine, med njimi tudi Noguelas. Izgube sovražnika so zelo velike, na nacionalni strani pa malenkostne. 3500 miličnikov je prišlo v ujetništvo, nacionalne čete so razen tega zaplenile ogromne količine vojnega materiala, medtem tudi 5 tankov.

Na madridskem bojišču so nacionalne čete zavzele na področju Sierre Guadame nasprotno postojanko v gorovju Malagosto. Sovražnik je skušal štirikrat zavzeti izgubljene postojanke. Pri teh napadih je imel 500 mrtvih. Med letalskimi boji so naši sestrelili pet sovražnih letal. Poročevalci na bojišču javljajo, da so nacionalne čete v zadnjih dveh dneh zasedle 22 postojank.

Belchita, 11. marca. AA. (Havas) Nacionalisti so prišli v mesto in zavzemajo posamezne hiše na ta način, da podirajo vrata in se dvigajo čez balkone v notranjost poslopij. Belchita je popolnoma razdejana. Mesto kaže še bolj žalostno sliko kakor Teruel. Nacionalni oddelki so že zapustili mesto in zasledujejo sovražnika, ki se umika na visoko planoto El Sasso, 3 km vzhodno od mesta. Nacionalna letala ga brez prestanka obsredujejo s strojnimi, med ujetniki je tudi večje število miličnikov mednarodne brigade.

Na desnem krilu so nacionalne čete prodrle proti Montabanu. Prodiranje je tod zelo težko, ker je zemeljska površina zelo razčlenjena in so mora zaradi tega sovražnik poslužiti svojega avtomatičnega orožja. V središču so včeraj nacionalisti prodrli nad 10 km globoko. Izgube nacionalistov so malenkostne, ker se sovražnik samo umika.

Barcelona, 11. marca. AA. Havas: Vojni ministertvo objavlja: Nacionalistična ofenziva se nadaljuje. Morali smo izprazniti Pueblo de Alberton, Cortez de Aragon in Ermita di San Gregorio. Izvršili smo več protinapadov in ujeli več vojakov, ki pa so večinoma tuje narodnosti. Pri dveh letalskih borbah je sovražnik izgubil tri dvomotorna letala. Mi smo izgubili šest lovskih letal. Po drugih frontah ni bilo ničesar novega.

pekleni stroji

Jerusalem, 11. marca. AA. (Havas) V Palestini so bili na več mestih teroristični incidenti. Snoči so našli na železniških progah iz Jeruzalema v Tel-Aviv in v Egipt tri pekleni stroje. Dva sta eksplodirala na progih iz Tel-Aviva v Jeruzalem, enega so pa našle vojaške straže, ki nadzirajo železnice in ceste. V severnih krajih Samarije nastopa teroristična tolpa, ki jo vodi neki pobežli kaznjavec. V neposredni okolici Jeruzalema so razbojniki izropali vas. V severni Palestini se je danes nadaljeval boj, ki so ga včeraj vodili s teroristi in v katerem je padlo 30 teroristov, z nezmanjšanim ogorčenjem.

„Nemčija zahteva samo to, kar so ji vzeli“

Rim, 11. marca. AA. (Stefani) Državni namestnik za Bavarsko in predsednik nemške kolonialne zveze general v. Epp je imel v fašističnem zavodu za italijansko Vzhodno Afriko zelo zanimivo predavanje o nemških kolonialnih zahtevah. General v. Epp, ki se je pravkar vrnil s potovanja po Libiji, se je zelo pohvalno izrazil o kulturnem, gospodarskem in organizacijskem delu Italije v tej koloniji. Predavatelj je nadalje izjavil, da je našel v Libiji stvari, ki pomenijo triumf močne nacionalne volje. Nato je govoril o socialnih in sodobnih osnovah italijanske kolonizatoričnega dela, poudarjajoč, da skrbi moderna italijanska kolonizacija predvsem za kmeta in delavca. Predavatelj je nato podčrtal sorodnost med socialnimi stremilji tretjega nemškega cesarstva in fašistične Italije. Svoja izjava je o nemških kolonialnih zahtevah je general v. Epp zaključil s stavkom, da Nemčija ne zahteva tuja posestva, marveč da ji vrnejo samo to, kar so ji vzele.

Križa v Franciji

Pariz, 11. marca. b. V krizi francoske vlade doleži še ni bila zabeležena nobena važnejša sprememba. Pogajanja se vodijo zelo rezervirano in se govori le o štirih možnih kompromisih: 1. O čisti vladi ljudske fronte, ki jo pripravlja Leon Blum. Ta rešitev bi pomenila povrnitev k letu 1936; 2. O vladi radikalnih socialcev in socialistov s podporo komunistov. Poučeni krogi trdijo, da bi takšna rešitev naletela na velike težave v samem senatu; 3. O homogeni socialistični vladi, za katero kaže zelo slabo; 4. O razširitvi vlade ljudske fronte, ki bi ji pripadala tudi skupina Reynauda, dalje bi v njo vstopil pooblaščen demokrate sredine kakor tudi drugi politiki iz centra. Vlada, ki bi bila tako sestavljena, bi se v zunanjepolitičnem oziru povsem odrekla nevrševanju v špansko državljansko vojno, v gospodarski politiki pa bi bilo njeno geslo varčevanje.

„Jutro“ bi rado opralo JNS

Belgrad 11. marca. m. Z »Jutrovo« obrambo zaradi napadov poslancev JNS na našo vojsko se bavi tudi današnja »Samouprava«. ki ugotavlja, da je »Slovenec« čisto točno ugotovil, da je skupščinska opozicija izrazila svoje nepatriotično stališče proti naši vojski o priliki razprave o proračunu ministrstva za vojsko in mornarico. V ostrih tona stališča so se izkazali tudi poslanci kluba JNS »Jutro« skuša prikazati stvar čisto drugače in pravi, da so poslanci JNS omejili od izpadov Raševića. Toda to, pravi »Samouprava«, ni točno. Ko je Janko Rašević s patosom, z igralško pozo z govorilnice dejal, da Raševića ni v skupščini, s tendenco, da bi se iz tega napravila

»Jugoslovenski Kurir« poroča, da vlada z novimi amandmani zahteva od Narodne skupščine pooblastilo, da najame notranje posojilo v znesku 4 milijard dinarjev. Obrestna mera za novo posojilo bo znašala 6%. Posojilo se bo porabilo za zgraditev naše železniške in cestne mreže, za zgradbo javnih poslopij in za državno obrambo.

vzmirjenost in senzacija, so poslanci JNS najglasneje protestirali. Šele tedaj, ko se je videlo, da je Rašević primer čisto navadna mistifikacija in nespretno pripravljani trik, je prišlo do intervencije dr. Vase Jovanovića in Ivančevića. »Samouprava« nadalje ugotavlja, da se ne sme pozabiti, da je klub Janko Raševića isto kakor klub JNS samo razdeljene so vloge. Vsi člani Barčevićevega kluba so najuglednejši favoriti režima Jevtič-Velja Popovič. Vsi ti ljudje bi morali biti levo krilo JNS, in so najradikalnejši in ostrejši od svoje »matice« Zaradi tega »Jutrova« obramba izgublja na vrednosti, ker je to dejstvo naši javnosti znano.

Samomor na Rožniku

Ljubljana 11. marca. Danes popoldne ob pol 5 so našli ljudi na Rožniku nad starim streliščem obešenega starejšega moža. Poklicali so policijo. Policijska komisija zdravnik dr. Lužarja in v. nadzornika Močnika je ugotovila, da je obešenec 62-letni delavec in mestni ubožec Jakob Rihar, ki se je pred dnevi poslovil iz mestnega zavetišča, nekaj časa taval po mestu, nato pa šel prostovoljno v smrt. Njegovo truplo je bilo prepeljano v mrtvašnico.

Osebnosti

Belgrad 11. marca. m. Prosvetni minister je podpisal odlok, po katerem so prevedeni: Jožko Babšek, vršilec dolžnosti upravitelja meščanske šole v Ptuj, za profesorja V. skup. državnega učiteljskega v Mariboru, Fridrik Jugovič za profesorja VI. skup. državne realne gimnazije v Murki Soboti, dr. Pavel Gustinčič za profesorja VIII. skup. realne gimnazije v Mariboru. Dragomila Fras, suplentinja na meščanski šoli v Ribnici, je dodeljena ženski realni gimnaziji v Ljubljani.

Z odlokom prometnega ministra so postavljani za uradniške pripravnike: Ivan Flegar, maturant iz Darde pri 12. sekciji za vzdrževanje proge Varaždin pri ravnateljstvu v Valjevu, inž. Ivan Pogačar za uradniškega pripravnika v kurilnici v Mariboru. Ljubša Jenko za uradniškega pripravnika na postaji Maribor, od koder je nato

po prošnji prestavljen na postajo Belgrad-Donava, in Venceslav Šiška na postaji Ljubljana-gorenjski kolodvor.

Nadalje so postavljeni uradniški pripravniki: Franc Korošec v kurilnici v Mariboru, Rudolf Zupan za dnevničarja pri ravnateljstvu državnih železnic v Ljubljani, Miroslav Bergež iz Zirovnice za dnevničarja v dolžnost prometnega zvičnika 1. razr., Leopold Bezket iz Leskovca za dnevničarja, dalje za dnevničarje: Franc Parazin iz Hoč pri Mariboru, Jože Jereb iz Borovnice, Stanko Jereb iz Črnomlja, Rudolf Mavec iz Dolnjega dola, Janez Omeja iz Tacna, Karel Riffarevič iz Radenskega vrha, Ivan Stern iz Leskovca in Josip Šega iz Gornje vasi.

Iz skupščine

Belgrad, 1. marca. m. Na snočnji seji Narodne skupščine je bil davi ob dveh sprejet tudi proračun za ministertvo socialne politike in ljudskega zdravja. Od Slovencev sta pri tem proračunu govorila dr. Franc Klar in dr. Andrej Veble.

Danes Narodna skupščina ni imela seje. Prihodnja seja bo v ponedeljek, 14. marca. Na dnevnem redu je razprava o zaključnih računih in rezervnih kreditih in o finančnem zakonu.

Do ponedeljka bo proučil amandmane kraljevске vlade za finančni zakon tudi skupščinski fin. odbor, ki je za jutri že sklical sejo

